

Силабус
навчальної дисципліни
Методика викладання української літератури
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (Українська мова і література). Англійська мова»
Спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Викладач	Валентина Школа
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/shkola/
Контактний тел.	066 366 13 59
Е-mail викладача:	shkolaval@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок, 12.00-13.00 , ауд. 56204, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
150 / 5	денна	26	24	100	екзамен
150 / 5	заочна	8	6	136	екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: методика, українська література, викладання, аналіз, синтез, методи і прийоми, знання, уміння, навички, урок.

Мета та предмет курсу: підготовка висококваліфікованих учителів-словесників. Методика викладання літератури дає майбутньому вчителю уявлення про методологічні основи курсу, систему теоретичних знань, формує навички в галузі моделювання процесу вивчення літератури на макро- та мікрорівнях, професійні вміння, необхідні для практичної діяльності в умовах сучасної загальноосвітньої школи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика викладання української літератури» є:

1. Познайомити студентів з історією розвитку методики викладання української літератури як науки, її сучасним станом, у тому числі досягненнями передового педагогічного досвіду, авторськими технологіями кращих учителів; вузівськими підручниками з дисципліни, методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху.

2. Навчити майбутнього вчителя планувати свою роботу, розробляти й проводити уроки та виховні заходи з української літератури різних типів, раціонально використовуючи виховні можливості літератури, методи й прийоми, які забезпечують найвищу педагогічну результативність.

3. Залучати студентів до наукової роботи.

4. Формувати високі професійні якості, викликати й зберігати інтерес до професії.

5. Ознайомити майбутніх учителів зі змістом, обсягом, структурою та навчально-виховними завданнями шкільного курсу української літератури; чинними програмами, підручниками, хрестоматіями, методичними посібниками.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати**:

- 1) психологічні особливості сприймання творів художньої літератури учнями,
- 2) педагогічні принципи викладання літератури,
- 3) методи і прийоми проведення уроку літератури,
- 4) принципи структурування уроків,
- 5) особливості сприймання учнями художнього твору,
- 6) методику шкільного аналізу художнього твору,
- 7) технологію засвоєння теоретико-літературних понять.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- 1) виявляти специфіку викладання окремих розділів літературної освіти,
- 2) розуміти особливості вивчення художнього (фольклорного та літературного твору),
- 3) реалізовувати технологію, методи і прийоми навчання української літератури,
- 4) застосовувати інноваційні технології навчання, користуватися методичною літературою (в тому числі електронними джерелами).

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>СК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури.</p> <p>СК 4. Здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі</p>	<p>ПРЗ 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури.</p> <p>ПРУ 1. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРУ 6. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРУ 7. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.</p> <p>ПРУ 8. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p> <p>ПРУ 10. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови і літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.</p> <p>ПРУ 11. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення</p> <p>ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними</p>

теорії та історії української мови, теорії та історії української літератури в закладах середньої освіти, практиці навчання української мови і викладання української літератури.

СК 6. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

СК 7. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду.

СК 8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах українською мовою, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

СК 9. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРК 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРК 3. Організовує освітній процес у закладі середньої освіти, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

ПРК 4. Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРА 1. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРА 2. Здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

ПРА 3. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

ПРА 4. Забезпечує охорону життя й

СК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

СК 11. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

СК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови і літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.

СК 13. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.

СК 14. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

СК 15. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учні, учителі, батьки та ін.).

СК 16. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному,

здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності

ПРК 4. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.

європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.	
--	--

Зміст курсу:

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Методика викладання української літератури.

Тема 1. Методика викладання української літератури як наукова дисципліна та навчальний предмет. Об'єкт, предмет, зміст, структура курсу «Методика викладання української літератури в школі». Основні завдання курсу «Методика викладання української літератури в школі». Історія «Методики викладання української літератури»: особливості розвитку до 1917 року та в радянський період. Історія «Методики викладання української літератури»: особливості розвитку в сучасний період. Стисла характеристика основних вузівських посібників з методики викладання української літератури. Зв'язок методики викладання української літератури з іншими науковими дисциплінами.

Учитель та його професійні навички. Напрямки діяльності вчителя. Традиція і новаторство в діяльності вчителя-словесника. Творчий учитель. Вимоги до особистості і професійної підготовки учителя-словесника.

Змістовий модуль 2. Урок української літератури.

Тема 2 Урок як основна форма вивчення літератури в школі. Сучасний урок української літератури, його типи (вивчення художніх творів, виразного читання, позакласного читання, розвитку мовлення, тематичної атестації, повторення) та специфіка. Особливості структури уроків підготовки до написання творів різних типів. Структура та методика уроку літератури (тема, епіграф, ланцюжок навчальних ситуацій). Методичні основи проведення уроку літератури. Класифікація уроків літератури. Планування та організація праці словесника. Види планів. Кабінет української літератури в школі (документальні матеріали, словесно-образна наочність, критичні та літературознавчі матеріали, періодичні видання, методична та довідкова література, наочність і ТЗН).

Специфіка уроків вивчення життєпису та індивідуального стилю письменника, уроків вчення літератури рідного краю, вступних і підсумкових занять. Використання наочності на уроках української літератури

Модуль 2

Змістовий модуль 3. Усне та писемне мовлення учнів.

Тема 3 **Розвиток усного та писемного мовлення учнів у процесі шкільної літературної освіти.** Система розвитку зв'язного мовлення учнів на уроках літератури під час вивчення творів української класики. Форми роботи над мовою художнього твору та мовленням учнів. Тема, цілі та структура уроку розвитку зв'язного мовлення. Форми роботи над мовою художнього твору та мовленням учнів. Система роботи з розвитку усного мовлення. Розвиток писемного мовлення. Особливості структури уроків підготовки до написання творів різних типів. Поетапне навчання учнів різноманітними видами писемних робіт з урахуванням їх вікових особливостей. Художній текст як основний фактичний матеріал для розвитку писемного мовлення.

Змістовий модуль 4. Методи і форми навчання літератури.

Тема 4-5 **Класифікація методів навчання.** Основні класифікації методів навчання літератури. Застосування наукових методів у системі шкільної літературної освіти. Технологізоване навчання літератури. Інтерактивне навчання. Самостійна робота учнів.

Модуль 3

Змістовий модуль 5. Позакласна робота з літератури.

Тема 6. **Позакласна та позашкільна робота з літератури.** Роль і завдання позакласної роботи в процесі літературної освіти учнів загальноосвітньої школи. Індивідуальна, групова та масова позакласна робота.

Змістовий модуль 6. Аналіз художнього твору.

Тема 7-8. **Методологія аналізу тексту художнього твору.** Принципи, прийоми, шляхи шкільного аналізу художнього твору. Особливості методики вивчення художнього твору. Типологія шкільного аналізу.

Модуль 4

Змістовий модуль 7. Фольклорні твори в шкільному вивченні.

Тема 9 **Специфіка шкільного вивчення фольклорних творів.** Особливості методики вивчення фольклорних творів

Змістовий модуль 8. Теорія літератури та літературна критика в шкільному вивченні.

Тема 10. Літературно-критичні статті та елементи теорії літератури в шкільному вивченні. Літературно-критичні статті в шкільних програмах. Елементи теорії літератури в шкільному курсі української літератури. Вивчення життєпису та індивідуального стилю письменника.

Методи навчання: словесні (лекція, бесіда, навчальна дискусія), наочні (спостереження, ілюстрування), практичні (пошуково-дослідницький, евристичний методи, аналіз і синтез).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: робоча програма курсу, тексти лекцій, плани практичних занять, мультимедійні презентації

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і рейтингової оцінки за результатами семестрового екзамену.

Здобувач допускається до модульного контролю за умови виконання всіх практичних завдань і завдань самостійної роботи.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. До їх складу входять:

50 балів – поточний контроль успішності (включно з рубіжним контролем і контролем самостійної роботи); **50 балів** – підсумковий контроль (екзамен).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Практичні заняття	45		
Самостійна робота (на пам'ять)	5		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен:	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	F	FX	E	D	C	B	A
Практичне заняття 1	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне заняття 2	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне заняття 3	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне заняття 4	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне заняття 5	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне заняття 6	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5

заняття 7							
Практичне заняття 8	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне заняття 9	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Практичне заняття 10	0,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5
Максимальна кількість набраних балів	5	20	25	30	35	40	45

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час контролю самостійної роботи

Види робіт	Кількість набраних балів						
	F	FX	E	D	C	B	A
Самостійне заняття 1	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 2	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 3	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 4	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 5	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 6	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 7	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5

Самостійне заняття 8	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 9	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Самостійне заняття 10	0,1	0,2	0,3	0,35	0,4	0,45	0,5
Максимальна кількість набраних балів	1	2	3	3,5	4	4,5	5

Таблиця 4. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	F	FX	E	D	C	B	A
Екзамен: Аспекти оцінювання							
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, знання історії літературного процесу	7	8	10	12	13	14	15
Адекватність наведених прикладів, знання художніх текстів	7	8	10	12	13	14	15
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, адекватне використання термінології науки; переконливість викладу	3	5	5	6	7	8,5	10
Знання світового контексту, культурного й історичного аспектів	3	4	5	5	7	8,5	10
Максимальна кількість набраних балів	20	25	30	35	40	45	50

Кількість балів	Теоретичні питання	Практичне завдання
«відмінно / А» 90–100	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продemonстровано термінологічну грамотність.	Продemonстровано методичну грамотність. Рішення обґрунтовані.
«добре / В» 78–89	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Не всі твердження чітко аргументовані. Продemonстровано термінологічну грамотність.	Наявність незначних методичних помилок. Рішення обґрунтовані.
«добре / С» 65–77	Повне засвоєння та часткове суб'єктне усвідомлення матеріалу. Не всі твердження чітко аргументовані. Наявні помилки щодо термінологічної грамотності.	Наявність методичних помилок. Рішення обґрунтовані.
«задовільно / D» 58–64	Часткове засвоєння матеріалу, недостатнє суб'єктне усвідомлення його. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність значної кількості методичних помилок. Рішення не обґрунтовані.
«задовільно / E» 50–57	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Завдання виконано частко-во. Наявність значної кількості методичних помилок.
«незадовільно / FX» 35–49	Теоретичний матеріал засвоєно фрагментарно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична неграмотність.
«незадовільно / F» 1–34	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Завдання не виконано.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. *Наукові основи методики літератури: навчально-методичний посібник / за ред. Н. Волошиної.* Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
2. *Пасічник Є.* Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
3. *Ситченко А.Л.* Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середій школі: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 312 с.

Додаткові

1. *Башманівська Л.А. Білоус Н.М.* Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. Київ: ВД «Слово», 2013. 144 с.
2. *Ворожейкіна О.М.* 100 цікавих ідей для проведення уроку. 2–ге видання, перероблене. Харків: Основа, 2011. 256 с.
3. *Демчук О.* Нестандартні уроки української літератури 9–11 клас. Тернопіль: Підручники & посібники, 2000. 141 с.
4. *Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н.П. Наволокова.* Харків: Вид. група «Основа», 2010. 176 с.
5. *Книга вчителя української мови та літератури: довідково-методичне видання / упоряд. Н. І. Шинкарук.* Харків: ГОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 352 с.
6. *Нікішина Т.В.* Творче самовираження вчителя української мови та літератури. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 175 с.
7. *Паращич В.В.* Розогорнуте календарне планування уроків: Посібник. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. 64 с.
8. *Пультер С., Лісовський А.* Методика викладання української літератури в середній школі. Курс лекцій для студентів філологів. Тернопіль: Підручники і посібники. 2011. 144 с.
9. *Романишина Н.* Українська художня мала проза: теоретико-методичні аспекти вивчення. Рівне, 2013. 576 с.
10. *Ситченко А.* Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: монографія. Київ: Ленвіт, 2004. 304 с.
11. *Ситченко А., Шуляр В., Гладішев В.* Методика викладання літератури: Термінологічний словник / за ред. А. Л. Ситченка. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 132 с.
12. *Степанішин Б.* Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми старого методиста-словесника, або Від "альфи" до "омеги" у викладанні рідного письменства в школі. Київ: Веселка; Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2003. 191 с.
13. *Телехова О.* Українська література. Методичні матеріали до вивчення шкільного курсу: посібник для вчителів. Харків: Ранок, 2000. 112 с.
14. *Тесля О.* Як навчити учнів писати твори. Київ: Рад. школа, 1968. 112 с.
15. *Українська література. 5 – 11 класи: програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською і російською мовами навчання.* Київ: Генеза, 2002. 136 с.
16. *Школа В.* Жанрова специфіка казки Пантелеймона Куліша «Півпівника» *Актуальні тенденції викладання літератури: матеріали Сьомого регіонального науково-практичного семінару.* Бердянськ, 2020. С. 82-84.

- 17.Школа В. М. Метрико-ритмічні особливості поезій Миколи Вороного. *Актуальні тенденції викладання української літератури: матеріали наук.-практ. семінару*. Бердянськ, 2020. С. 88-90.
- 18.Школа В. Байка Трохима Зіньківського та вивчення її в школі. *Творчість Трохима Зіньківського в контексті української літератури 70-90-х рр.. XIX ст.:* матеріали Всеукраїнської наукової конференції (4 червня 2021 р.) / ред. кол. О.П. Новик, О.Д. Харлан. Бердянськ: БДПУ, 2021. С. 71-79.
- 19.Школа В. Казкова складова повісті Ольги Мак «Каміння під косою» та особливості вивчення твору в школі. *Вчора, сьогодні, завтра: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2021. С. 100-104.
- 20.Шуляр В. Планування літературної освіти школярів: технологічна концепція. Миколаїв, 2006. 96 с.

Інтернет-ресурси

1. Бердянський державний педагогічний університет. Режим доступу : <http://bdpu.org/>
2. <http://ukrknyga.at.ua/> - «Українська книга» - безкоштовна електронна бібліотека
3. <http://chytanka.com.ua/ebooks/index.php?action=url/authors> - Читанка
4. <http://ukrknyga.org.ua/> - Українська книга
5. <http://exlibris.uaweb.org/> - українська електронна бібліотека Exlibris
6. <http://library.kr.ua/> - бібліотека ім. Д. Чижевського
7. <http://1576.ua/> - бібліотека українського світу
8. <http://www.ukrlit.vn.ua>; www.ukr-in-school.edu-ua.net
9. <http://www.ukrlit.net/zno/189.html>
10. <http://diasporiana.org.ua>
11. <http://www.vk.konlist.ua/>
12. <http://ukrmap.su/uk-uh11/1077.html>